

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Hudební výchova na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět hudební výchova na 1. stupni a má hodinovou časovou dotaci týdně. Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti. Česká hudba je vhodným způsobem dávana do kontextu současného evropského kulturního okruhu. Tento předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje vztah žáka k hudbě, obohacuje jeho estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost. Při výuce klademe důraz na rozvíjení pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových dovedností. Nedílnou součástí je i rozlišování slohotvorných znaků hudby jednotlivých období a učení se základům hudební teorie. Součástí výuky je i úsilí o pochopení souvislostí mezi jednotlivými uměleckými obory a vnímání hudebních a mimo hudebních obsahů v hudbě. Vyučování hudební výchovy probíhá ve specializované hudební učebně disponující příslušnou audio technikou a klavírem.

Časové vymezení předmětu

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s celkovou hodinovou dotací 4 hodin, a to v každém ročníku po jedné hodině.

Organizační vymezení předmětu

Ve výuce se užívají formy a metody práce podle charakteru učiva a vzdělávacího cíle:

- výklad učitele a následná diskuse
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- samostatná a skupinová práce
- individuální řešení zadaných úkolů
- vyhledávání informací v literatuře a na internetu, domácí úkoly
- didaktické hry
- videozáznamy
- výchovné koncerty a výstavy

Možné evaluační nástroje

- analýza písemných prací – testy
- pozorování žáka
- hodnocení samostatných a skupinových prací
- autoevaluace žáka

Mezipředmětové vztahy:

- **český jazyk:** úroveň slovního vyjadřování, folkloristika, lidová slovesnost
- **cizí jazyky:** texty písní v cizím jazyce
- **dějepis:** dějiny hudby (rozlišení a časové vymezení jednotlivých slohových období a jejich znaků)
- **výtvarná výchova:** výtvarné vyjádření pocitů na základě poslechu hudby s použitím vlastní fantazie
- **občanská výchova:** hymna, národní hudba a skladatelé, folkloristika
- **přírodopis:** hlasová hygiena, správné dýchání
- **fyzika:** akustika a zvuk
- **praktické činnosti:** výroba jednoduchých hudebních nástrojů
- **zeměpis:** etnická hudba v různých regionech a částech světa
- **tělesná výchova:** základy rytmicko-pohybové výchovy

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - OSV

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování.
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty).
- OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému.
- OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality a schopnosti vidět věci jinak), citlivost.

Sociální rozvoj

- OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální.
- OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci.

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS

- VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie.

Multikulturní výchova - MKV

- MKV 1 Kulturní difference: poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik.

MKV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur).

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací
- vyžadujeme od žáků užívání správné hudební terminologie a používání správné hudební symboliky

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům realizovat se ve vokální, instrumentální či pohybové činnosti

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vzájemné komunikaci i komunikaci mezi sebou, k samostatné i skupinové práci
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých a poskytujeme jim prostor k interpretaci či prezentaci vlastních názorů
- umožňujeme žákům prezentaci audiovizuálních záznamů a textů
- vedeme žáky k aktivnímu přístupu při přípravě školních (případně i veřejných) vystoupení

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k posílení sebedůvěry a utváření pozitivní představy o sobě samém
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení svého projevu i projevu ostatních (žáci se osmělují k vokálnímu, pohybovému či instrumentálnímu projevu)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
- umožňujeme žákům poznávat naši hudební minulost a vedeme je k posilování národního cítění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování základních zásad hlasové hygieny
- umožňujeme žákům práci s jednoduchými hudebními nástroji
- vedeme žáky k odpovědnosti za svěřené pracovní pomůcky a k péči o ně (žáci ovládají zběžnou údržbu základních hudebních nástrojů)

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s návody a postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech
- nabízíme žákům možnost užívat a samostatně volit vhodné digitální hudební nástroje, aplikace či programy z dostupné nabídky pro řešení konkrétních úkolů při reprodukci, produkci i vlastním experimentování a hudební tvorbě individuální i skupinové
- využíváme digitální technologie jako nástroje zprostředkování hudby mezi žákem a autorem (hudebním dílem), umožňujeme žákovi vstupovat do této komunikace prostřednictvím zaznamenávání, sdílení i reprodukce hudby dostupnými digitálními technologiemi a vnímat sebe sama v roli poučeného posluchače i interpreta
- vedeme žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů a k etickému jednání při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí uváděním příkladů z hudební produkce a showbyznysu i běžného života hudebního konzumenta

V rámci předmětu hudební výchova se žáci účastní hudebních koncertů, pořadů a dalších hudebních akcí.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ročník: 6., hodinová dotace 1 h týdně

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– pohybem vyjádří rytmus skladby nebo písni – rozliší pochodový, polkový a valčíkový rytmus – rozliší dvoučtvrtový a tříčtvrtový takt – pohybem vyjadřuje pocity z poslechu skladby nebo písni – dle vlastních schopností doprovází jednoduché písni na Orffovy nástroje – rozvíjí své rytmické cítění a využívá rytmické paměti na jednoduché rytmy – zkouší vytvořit jednoduché rytmické motivy – zaznamená hudební aktivitu spolužáků (zpěv, hra, pohybový doprovod, tanec) na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu (např. WAV, MP3, FLAC) – rozliší zvuk hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat	Hudebně pohybové činnosti Rytmus – pochod, polka, valčík Takt Vlastní pohybové ztvárnění Instrumentální činnosti Reprodukce známých písni s důrazem na první dobu taktu Rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo Jednoduchá písňová forma Záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných analogových i digitálních prostředků (mobilní telefon, nahrávací zařízení, dostupné hudební aplikace) Poslechové činnosti Hudební nástroje	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování (<i>smyslové vnímání hudby</i>). OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému (<i>hudba a relaxace</i>). OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů (<i>pantomima</i>).	

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– rozliší skladbu vokální a instrumentální – pozná lidovou a umělou píseň – vyjmenuje znaky opery, operety, muzikálu a melodramu – seznámí se s vybranými skladateli a jejich skladbami – zazpívá podle svých individuálních dispozic jednohlasé písně – vysvětlí jednoduché pojmy z hudební teorie	Vokální a instrumentální skladba Lidová a umělá píseň Slovní char. hudebních forem Hudební skladatelé a jejich díla Vokální činnosti Jednohlasý zpěv Česká hymna Základy hudební teorie Nota, notová osnova, hodnoty not, sólo, duo, trio, kvarteto, stupnice, partitura, akord.		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 7., hodinová dotace 1 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– pohybem vyjádří rytmus skladby nebo písni – podle svých možností taktuje jednoduché skladby ve dvoučtvrtovém, tříčtvrtovém i celém taktu – pantomimicky vyjádří pocity a jednoduchý děj – pohybem vyjadřuje pocity z poslechu skladby nebo písni – vytváří jednoduché doprovody na Orffovy nástroje – zdokonaluje rytmické cítění a rytmickou paměť – zaznamená realizovanou hudební aktivitu prostřednictvím dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.), zaznamenanou aktivitu použije, např. jako součást prezentace skupinové práce v projektu – prezentace individuální či skupinové aktivity	Hudebně pohybové činnosti Pohybové reakce na rytmické a tempové změny Taktování Pantomima Základy tance a moderní tanec Instrumentální činnosti Reprodukce známých písní s důrazem na první (a třetí) dobu taktu Rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo Záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných analogových i digitálních prostředků (mobilní telefon, dostupné hudební aplikace)	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování (<i>smyslové vnímání hudby</i>). OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika - temperament, postoje, hodnoty (<i>hudba a drogy</i>). OSV 4 Psychohygiena (<i>hudba relaxace</i>). OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (<i>pantomima a tanec</i>).	

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností – rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti – seznámí se se znaky nových hudebních forem – fuga, koncert, sonáta, symfonie, kantáta, oratorium – v digitálním prostředí vyhledá multimediální umělecký projekt, popíše jeho hudební složku – seznámí se se základy hlasové hygieny – při zpěvu využívá správné pěvecké návyky – podle individuálních dispozic zpívá jednohlasé písně – vysvětlí nové pojmy z hudební teorie	Poslechové činnosti Výběr poslechových skladeb různých období Hudební nástroje Nové hudební formy Interpretace hudby v hudební složce multimediálního projektu – film, videoklip – hudba hraná na klasické nástroje – elektroakustická, symfonická hudba a hudba elektronická – filmová hudba (např. Dobytí ráje, Titanic, Harry Potter) Vokální činnosti Lidský hlas a hlasová hygiena Jednohlasý zpěv Základy hudební teorie Lidová hudba, tanec, hudební přehrávač a hudební nosič, skladatelské techniky, hudební nadání, interpret		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 8., hodinová dotace 1 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy – na základě poslechu vytleská složitější rytmy – vytváří jednoduché rytmické improvizace – při vybraných hudebních aktivitách (hra, zpěv, tvorba doprovodu aj.) využívá i dostupné elektronické hudební nástroje i digitální technologie a tyto aktivity následně zaznamená prostřednictvím dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.)	Hudebně pohybové činnosti Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie Rock and roll, country a moderní tance Instrumentální činnosti Synkopa Nástrojová improvizace Výběr či tvorba doprovodu, vlastní zvukové experimenty v dostupné aplikaci (WebAudio Drum Machine, Chrome Music Lab aj.) Volba vhodného hudebního nástroje (Orffův instrumentář, kytara, keyboard aj.) či dostupné aplikace nebo hudebního programu a pořízení záznamu např. prostřednictvím mobilního telefonu či vhodné aplikace nebo hudebního programu	OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému (<i>hudba a relaxace</i>). OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (<i>hudební soutěže</i>). OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu.	

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu – rozliší základní vlastnosti tónu sluchem – rozliší durovou a mollovou stupnici – zařadí poslouchanou skladbu do stylového období – v digitálním prostředí vyhledá multimediální umělecký projekt, popíše, jaké druhy umění se na projektu podílejí, kým nebo čím byl projekt inspirován – dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu – dle dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně – respektuje dynamiku, gradaci a tempo písne – orientuje se v dějinách světové artificiální a nonartificiální hudby – rozpozná moderní hudební nástroje	Poslechové činnosti Orientace v hudební skladbě a rozpoznání hudebních výrazových prostředků Hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, životem autora Hudební klip, hudební film a muzikál předloha, inspirace, porovnání různých způsobů provedení Vokální činnosti Lidský hlas, hlasová hygiena (mutace) Jednohlasý zpěv Základy hudební teorie a dějin světové hudby Hudba pravěku, starověku, gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, jazz a další hudební styly 20.století Moderní hudební nástroje, stupnice, tónina	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality a schopnosti vidět věci jinak), citlivost (projekt - Populární hudba). VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie (dějiny světové hudby). MKV 1 Kulturní diference: respektování zvláštností různých etnik (etnická hudba). MKV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami - vzájemné obohacování různých kultur (vlivy černošské hudby).	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 9., hodinová dotace 1 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– postihuje hudební výrazové prostředky – spojuje poslech s pohybovou činností – rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti – spojuje poslech s instrumentální činností při vybraných hudebních aktivitách (hra, zpěv, tvorba doprovodů aj.) využívá i dostupné elektronické hudební nástroje i digitální technologie a tyto aktivity následně zaznamená prostřednictvím dostupných digitálních technologií (mobilní telefon, záznamové zařízení propojené s počítačem apod.)	Hudebně pohybové činnosti Vlastní pohybové ztvárnění – choreografie Moderní tance Instrumentální činnosti Hra a tvorba doprovodů v jednoduchých hudebních souborech Nástrojová improvizace Výběr a tvorba jednoduchého rytmického i rytmicko-melodického doprovodu (WebAudio Drum Machine, Chrome Music Lab aj.) Volba vhodného hudebního nástroje (Orffův instrumentář, kytara, keyboard aj.) či dostupné aplikace nebo hudebního programu a pořízení záznamu např. prostřednictvím mobilního telefonu či vhodné aplikace nebo hudebního programu	OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému (hudba a relaxace). OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci (hudební soutěže). OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu.	

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
– při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností z předchozích ročníků a rozšiřuje je – vnímá hudební dílo jako celek – vyhledává v digitálním prostředí originální díla, která se citují nebo byla východiskem pro multimediální projekty (např. divadelní hra, literární či výtvarné dílo) – zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí včetně respektování autorských práv – zpívá dle svých dispozic v jednohlase i vícehlase – objektivně hodnotí vokální projev druhého – rozpozná hudební památky a zařadí je do historických souvislostí – orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích – rozlišuje charakteristické znaky a vyhledává souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti	Poslechové činnosti Orientace v hudební skladbě a rozpoznání hudebních výrazových prostředků Hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, životem autora Legální a nelegální stahování hudby – ochrana autorských práv – copyright Vhodné a nevhodné využití hudby – hudba v reklamě, využití hudby v počítačových hrách (hudba původní a převzatá) Vokální činnosti Jednohlas a vícehlas (kánón, jednoduchá polyfonie) Lidský hlas a hlasová hygiena (mutace) Základy hudební teorie a dějin české hudby Počátky hudebních dějin v Čechách, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, jazz a swing, další hudební styly 20.století Trampeká píseň	OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality a schopnosti vidět věci jinak), citlivost (projekt – Osobnost české hudby).	

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata	Poznámky
	Rytmus, metrum, harmonizace		